

O'NA MEKTUP

dayanışmaya ilham olanlar

Eřitlik alışmaları Derneđi'nde yürüttüğümüz Politikada İyilik Hali projesi kapsamında, bizlere zor zamanlarda sözleriyle, eylemleriyle nefes olmuş kişileri anarak iyiliği bulaştırmak istedik. Aşağıda, yaptığımız ağrı üzerine bizlere ulaşan mektuplardan örnekleri sizlerle paylaşıyoruz.

Sevgili Suzan,

Bundan en az 10 yıl önceydi. Ben henüz 20'lerimin ortasında, sen de belki henüz 30'larının başında iki genç kadındık. Üzerimde çocuk sahibi olmakla ilgili anne, aile, arkadaş, doktor ve belki daha çoklarından oluşan bir kitlenin baskısı hissediyordum. Ortaklaştıkları bir nokta vardı, o da 30 hadi bilemedin 35'ime kadar bir çocuk doğurmam gerektiği idi. Etrafımda böyle hem fikir olan bir grupla çevrelendiğinden muhtemelen, söylenenlerin doğruluğundan şüpheye düşmekte zorlanıyordum... Ta ki bir gün aramızda geçen şu kısa diyaloga kadar:

- Sen de çocuk doğurmakla ilgili gecikeceğimizi düşünüyor musun?
- Hayır. Çünkü ben doğurmayacağım.
- Aa neden?
- Çünkü istemiyorum.

Vaay... Hayatımda duyduğum en etkili "istemiyorum"lardan biriydi. İlk kez bir genç kadının ihtimale mahal vermeyen kararlı bir tonla, biyolojik olarak çocuk sahibi olmayı istemediğini dile getirdiğini duyuyordum. Bu konuda çok nettin. Kadın olarak hayattaki duruşunla her zaman güçlü ve net olduğun gibi... O zamanki dar görüşlülüğüm ve şuan rahatsız edici bulduğum "neden" sorum için de özür dilerim.

Özetle kendimi sorguladığımda içten içe istemediğim ama dile getiremediğim bir isteğin, senin tarafından seslendirilmiş olması benim için çok kıymetliydi. Takip eden yıllarda ben de rahatça çocuksuz bir hayatı tercih ettiğimi söyleyebilmeye başladıysam, bunda senin de payın var. Teşekkürler...

N.A.

Sevgili Nur,

İnsanların hayatında önemli dönemler olur, bu dönemlerde insanlar bir değişim sürecine girerler. Bambaşka bir insan olmaya giden yolda adımlar atar, bedenine, ruhuna, varoluşuna ağır gelen, uymayan, onu baskılayan yükleri üzerinden atarak yol almaya başlarlar. Önemli bir dönemeç. Hem keyifli hem de sancılı çünkü zor ve cesaret isteyen bir şey. Ve ben hayatımdaki bu dönemeçlerden birine sayende girdim. Şu anda olduğum insan olmamda payın büyük. Kendimi, inandığım şeyleri sorgulamamda ve bu hayatta kendim için bambaşka kapılar açmamda yardımcı oldun, bana bu cesareti verdin ve hatta aslında elimden tuttun denebilir. Şu an fiziksel olarak bambaşka yerlerde olsak da bu geçmiş, aramızda bir bağ oluşmasına neden oldu. Belki son dönemlerde neler yaşıyoruz, nasılız bilmiyoruz, nasıl süreçlerden geçtiğimizden haberdar değiliz ama tekrar yüzyüze gelme fırsatımız olduğunda o bağın oluşmasını sağlayan samimiyetle yine hasret gidereceğimize eminim. Yıllar önce de olsa iletmiş Sisifos'un selamını da cebime koyarak yaşadığım bu zor ve umutsuz kaldığım zamanları küçük mutluluklarla ve tesadüflere kendi çapımda anlamlar yükleyerek biraz olsun aşmaya ve umut etmeye çalışıyorum. Mesela bu mektup çağrısını bana yolladığın gün aslında benim doğum günümüdü :) Arkadaşlığın ve arkadaşlığa emek verme ve minnet etmenin göstergesinin illa doğum gününü ezbere bilmek olduğuna inanmam, zaten uzun zaman oldu dediğim gibi görüşmüyoruz ama bu tesadüf kulağıma bir şeyler fısıldıyor. Beni mutlu eden ve beni iyi hissettiren şeyler... Kafamda seni hayatımda önemli bir yere koyduğum anılarımızı canlandırıyor. Benim büyüdüğüme şahit oldun aslında. Ve bu şahitlik, asıl toplumu oluşturduğu söylenen kan bağına bağlı akrabalıkla açıklanacak bir şey değil ve bu yüzden benim gözümde çok daha kıymetli. Ayrıca biricik ve kendine has dinamiği olan bir hadise. O sebeple de benim için çok özel ve özel kalmaya devam edecek. Hayatımda değişimin, dönüşümün hep baki kaldığına inanırım, hâlâ bir şeylerimi değiştirmeye çalışıyor, bazı yönlerimin değişimine tanık olmaktan son derece memnun oluyorum. Ailemin yanından ayrıldığımdan beri değişmeyi koymuştum kafama. Ve bu fitili ateşlememde bana destek oldun, sen resmen benim suç ortağısın :) hayatımda bıraktığın iz ve -hani derler ya ilk aşklar unutulmaz diye- ilk suç ortakları unutulmaz. Sana "Nur abla" diye seslenmeye çok alıştım, bunu kırmak için bu mektupta seni sadece adıyla, "Nur" diye çağırıyorum ve bu mektubu kendi seçtiğim isimle imzalıyorum.

Hayatımdaki izine ve suç ortaklığına şükranla,

umut erdem

“Bence insanın kalbinde de kendine ait bir yer olmalı” demiştin. Bu cümleyi çok sonra anladım, sonra çok başka bir gözden anladım, sonra bir defa daha... Çok tuhaf, çok uzak gelmişti bu bana. Konuşarak, anlatarak, dinleyerek, sorarak, cevaplayarak geçen günler vardı. Bulduğum, bulamadığım, bulamayacağımı anladıklarım. 24 yaşındaydım. Zamanla sessizleşince, zaman biraz sessizleştirince, sessizlikle de durabilince bu sözü hatırladım sık sık. İçimde bir yerde bana ait olan, kirlisiyle akıyla bana ait olan bir yer. Sevgili G, “anladım” biraz lafın gelişi. Anlamaktayım, anladığımı sanmaktayım daha yakından ifade ediyor. Başka sözlerin de var böyle, söylendiği an içime sinmemiş ama bir yerde “aaaa” dedirten. Epey hoş bir şey bu. Seninle konuşmak ufkumu açmış. İyi ki varsın.

B.

Sevgili Arkadaş, birlikte geçirdiğimiz zamanları düşününce ve hala bir şekilde devam eden arkadaşlığımızı düşününce dönüşümün ayrılığı illa gerektirmediği kanaatine vardım. 'Bırakmamam' ile ilgili fevri çıkışların, ana akım kültürün işgalci özelliğini bana hatırlatman beni kendime yaklaştıran bir yere getiriyor sanki. Çok mutluyum senle karşılaştığım için.. Varlığın bana direnç ve güç verdi. Şans, iyicil büyüler bizimle olsun!

Ruya

Sevgili dostum, yol arkadaşım,

Uzak şehirlerdeyiz, ancak yaşamlarımızın ritmi sürekli kesişiyor. Çünkü aynı yolu sürüyoruz, iyi ki... Yola birlikte çıkmadık mı zaten? Çok daha gençken başladığımız bu yol biz yürüdükçe değişti, kıvrımları, sert virajları arttı. Sonra başka başka yollarla kesişimleri ve patika sapakları da birlikte keşfettik. Yolculuğa başlarken bu yolun bizi nereye götüreceğini dert ederdim. Şimdi ise asıl meselenin yolu yürümek olduğunu anlar oldum. Yol bazen kendimize, bazen birbirimize bazense başka başka hedeflere doğru yön buluyor. Yol zorlu ve tehlikeli olabilir, güneşli ve ferah da. Ama yanımda yakınımda sen olduğunda yolu yürüyecek güvenim ve umudum oluyor. Yok, sen mükemmel bir yolcu olduğundan, yolu çok iyi bildiğinden değil! Gücünü de kırılğanlığını da korkunu da cesaretini de bana şeffafça gösterdiğinden sana ne zaman yaslanabileceğimi ve senin ne zaman bana ihtiyacın olduğunu biliyorum. Yolumun taşlarını döşeyen adımlarımı böylece atıyorum. Bin şükran!

Demet

Sevgili Hulya,

Hayatimin karmakarışık bir dönemi. 25 yaşında kocadan ayrılmış, işsiz, ümitsiz ve hatta umarsız; kısacası berbat bir dönemdeyim çeyrek asırlık ömrümün. Her şeyim yarıda kalmış; eğitim, iş hayatı, evlilik. Ne yapacağımı bilmez haldeyim. Yeniden mi üniversiteye girsem, çalışmaya mı başlasam, bir beceri mi edinsem? Evliliğin bana uygun olmadığını biliyorum en azından o konuyu kapatmıştım bir daha acmamacasına. Ama ya diğerleri... Onlara da cevabım hazırды: Ben ise yaramazın tekiyim; hiç bir şeyi beceremem, neye kalkissam elime yüzüme bulastiriyorum. Yani benden bir halt olmaz diyip, gel gitler arasında sikismis; ağır bir depresyonun eşiğindeydim. Hareketlerim değişmiş , obsesif kompulsif davranışlar sergilemeye başlamıştım. Ve bir cumartesi günü geçmiş günlerden biri çıkıp geldi; o sendin Hulya! Boğaziçi üniversitesinin psikoloji bolumu öğrencisi... Çok sevdiğim ve inandığım bir arkadaşımın sen. Senin

hayatıma girmen benim milatim olacakti ancak o günlerde ne sen ne de ben bunu bilemezdik. Seninle sorunlarımı paylaştıkça hayatımda değişiklikler olmaya başlamisti bile. Önce iş aramaya cesaret edip iş bulmuştum. Sonra üniversite sınavına girmeye karar verdim liseyi bitirdikten sekiz yıl sonra... takıntılarımın üstüne de gitmeye başlamıştım artık. Kolay olmayacakti tabii. Ama sen vardın ya Hulya. Sana guveniyordum; söylediklerini hayatıma geçirmemek sana ihanet etmek gibi geliyordu bana. Ama sana olan bu inancım ve sadakatim ise yaramisti. Kendime guvenmeye başlamıştım. Üniversite sınavını kazanıp çok istediğim edebiyat fakültesine girmiştim. Sen farkında olmadan beni uçurumun kenarından çekip almayı basarmistin Hulya ama ben sana olan minnettarlığımı bir türlü anlatmayı başaramadım hala...

Ayşe

Aslında tek bir olaydan değil, bir tutumundan bahsedeceğim. Her defasında etkisini hissettiğim bir şey oluyordu; kendi yapmadığın, ilginin olmadığı şeylerde benim ilgimi destekliyordun. Makyaj yapmayı sevmesen de ben yaptığım zaman 'nasıl iyi hissediyorsan' diyordun mesela, okey oynamayı sevmesen de hiç değilse bir el benimle dönüyordun. Böyle böyle öğrendim, hem yargılanmamanın ne demek olduğunu, hem de tek başımıza sevmediğimizi düşündüğümüz şeylerin bile birlikte yapılmasının getirebileceği ayrı bir mutluluk olduğunu, iyi ki vardın.

Deniz

Üniversite üçüncü sınıftaydım, kürtaj olmuşum. Çok az param vardı, o zamanlarda bunun erkeğin de paylaşması gereken bir sorumluluk olduğunu bilmiyordum ama onun da parası yoktu zaten. Peşimi bırakmayan, ayrılmak istemeyen bir erkekten hamile kalmıştım. Bunu böyle söyleyince bile, üzerinden neredeyse 20 yıl geçmiş olmasına rağmen garip hissediyorum. Depresyondaydım, sağlığım ve moralim iyi değildi, param yoktu. Bir doktor buldum, sanırım 30'larının ortasındaydı, çok rahatlatıcı bir konuşma biçimi olduğunu hatırlıyorum. O zamanın parası ona 30 TL borcum kalmıştı, ödeyemedim. Parasızlıktan değil aslında biraz da utandığımdan ödeyemedim. Ama beni anlamıştı sanırım. Bütün iletişim bilgilerim olmasına rağmen o parayı ne yapacağını bilmeyen o şaşkın genç kadından istemedi.

Kurtajı olduktan sonra benden çok kan geliyordu, seni aradım. Hemen geldin. Urfa'da kapalı bir ortamda büyümüştün, evlenmeden cinsel ilişkiye de mesafeliydin. Ama o gün bana, 21 yaşında kürtaj olmuş o genç kadına kızkardeşin gibi baktın. Özenle ve şefkatinle...

İkiniz, birbirini tanımayan iki kadın, kötü olmanın sınırında bekleyen bir kürtaj deneyimini bambaşka bir hikayeye dönüştürdünüz. Yıllar olmuş, hala ara ara aklıma gelir o özenin büyüü.

Gülay

Deniz'den Esin'e....

Üniversitede dersten çıkmıştım. Başımı iki elimin arasına alıp sıkıntılı bir şekilde oturuyordum. Birlikte eylem yaptığımız arkadaşlar uzaklaştırma almışlardı. Bir yandan da ailem bir an önce okulu bitirip çalışmam için baskı yapıyordu. Beni böyle daralmış şekilde görünce yanıma yavaşça yanaşmıştın ve şöyle demiştin “Deniz, neden derdini bana, bize anlatmıyorsun? Derdini anlatmazsan dünya sorunlarını halledemeyeceğin kadar büyük görünür gözüne, içine kapanıp depresyona girersin, bir eksiliriz. Anlatırsan o üzüntüde örgütlenir çoğalırız. Lütfen kendini bize kapatma”. O günden bu yana bazen ben geldim sana dertli anımda, bazen derdimi anlayıp benden önce koştun yanıma. Ve bu biraradalığımızdan, üzüntülerimizden, sevinçlerimizden hep çoğaldık, hiç eksilmedik. Canım arkadaşım Esin. Hayatımı bir manaya çevirdiğin için teşekkür ederim.

Deniz, 2021

Arkadaşım Fatma seni çok seviyorum.

Bu arada çok görüşemiyoruz ama birlikte gittiğimiz eylemlerde koluma girişin, ailemin yanına giderken beni cesaretlendirişin, cinsel yönelimimle ilgili ilk sana açılışım ve bana söylediklerin hep aklımda. Şimdi bu mektubu yazarken o kadar duygulandım ki... böyle bir ülkede yaşamının getirdiği kafa karışıklığı, yanlış olma duygusuyla donatılmışken insanın yanında böyle birinin olması demek, hayatının kurtulması demekmiş, dünyasına sahip çıkması demekmiş. Birlikte güzel bir dünya kurmak için yorulur ve zaman zaman vazgeçecek noktaya gelirken dinlenip tekrar yola koyulmak için amaç edinmek demekmiş. Yıldığımda, sevdiğimde, bıktığımda, coştığımda yanımdaydın ve ben böyle çok güzel yaşadım. Hep yanımda kal ne olur....

Azize.

Çok uzun zamandır en önemli, en önemsiz, en kötü ve en iyi sayılabilecek her anımda benimle olduğun için,

varlığınla kocaman bir yer edinin asla gitmeyeceğine beni ikna edebildiğin için, bundan sonrasında da hep var

olacağımı bildiğim için sana sonsuz teşekkürlerimi göndermek istiyorum.

Varlığın bir şans bu yüzden iyi ki varsın.

Sevgilerimle...

Canan

Nur'dan Nurten'e

Benim annem politik bir melek. Ne zaman “radikal” kararların kıyısında kalsam, kariyermiş, paraymış, herkesin yolundan gitmekmiş falan umursamadan, kimseye zarar vermeden mutlu olabildiğim yöntem neyse onu seçmem tavsiyesini vermekten bir gün bile vazgeçmedi. Mutluluğumun manasını dayanışmayla yoğurmayı bir gün olsun bırakmadı. Sevginin, mutluluğun, hüznün ne kadar politik bağlar taşıdığını onda anladım. Etrafı için hep tekti. Ben kendi politik ortamımda, fikirlerimde ortaklaştığım insanlarla birlikte bir şeyler eylemenin keyfini çıkarırken o hep bulunduğu ortamın “marjinal”iydi, tek kaldı. Fakat o tekliği yalnızlığa değil, yol açıcı olmaya dönüştürdü. Şu hayatta neşeli direnişe, anlamlı bir dayanışmaya dair ne kadar yol aldıysam onun sayesinde.

Nur